

e. Resmi İzinler

- Maden ruhsatının 7 sene arama dönemi olup, bu süre sonunda ruhsatın işletme dönemine geçirilmesi gerekmektedir. Bu sebeple alınan ruhsatlarda ilk önce arama faaliyetleri yürütülmektedir.
- Sondaj aşamasına gelindiğinde ruhsat alanı, ilgili kurumlardan gerekli izinler alınarak sondaj operasyonu yapılır.
- Sondaj operasyonları ÇED yönetmeliği kapsamı dışındadır.
- Cevher modeli çıkarıldıktan sonra cevher olan yerler için MAPEG onayına sunularak bu alanlar için İşletme Ruhsatı-İşletme İzni alınır.
- Alanın büyüklüğüne göre, 25 Hektardan küçük alanlar için ÇED Gerekli Değildir yazısı alınırken daha büyük alanlar için Bakanlıktan ÇED Raporu alınmaktadır.
- Ayrıca maden işletme faaliyeti yürütülecek alanlar için ilgili merciilerden gerekli izinlerin alınması gerekmektedir.

f. Üretim Operasyonu (Rödovans İlişkisi)

Gerekli tüm izinler alınarak, üretim projeleri MAPEG onayına sunularak üretim için izin istenir. MAPEG heyeti ruhsat alanlarını yerinde ziyaret ederek, denetim yapar ve üretim için bir sakınca yoksa üretime izin verir.

Açık ocak işletmesi yapılacaksa CVK Maden, makine ve ekipmanları ve personelleriyle faaliyetine başlar. Yeraltı madenciligi yapılacak ise Şirket, ruhsatındaki bazı alanları Rödovans sözleşmesi ile başka firmalara tahsis etmektedir.

Şirket yeraltı madenlerini, MAPEG tarafından ruhsat sahibinden senelik olarak istenen üretim projesine uygun olarak çalışılıp çalışılmadığını denetler. Yeraltında sondaj operasyonlarını (arama-geliştirme faaliyetleri kapsamında) yürütür. Tüm bu çalışmalar için harita teknikerleri, Maden Mühendisleri, Jeoloji Mühendisleri istihdam eder.

g. Çıkarılan Ürünler

Yapılan açık ocak ve yeraltı maden üretimlerinden iki çeşit krom madeni üretilir. Bunlar; Fabrikalık ve Ticari olarak adlandırılır.

Yapılan üretimin tenörü(değerli metal miktarı) %38'den büyükse bu cevher "Ticari Cevher" olarak adlandırılır. Tenör oranı %30-%38 aralığında ise manuel olarak içerisindeki maden olmayan kısımların ayrılması usulüyle %38'in üstüne çıkarılarak veya daha yüksek tenörlü cevherler ile karıştırılarak ticari cevher haline getirilir.

Yapılan üretimin tenörü >%5-%30 arasında ise "Fabrikalık Cevher" olarak adlandırılır. Bu cevherler şirkete ait cevher zenginleştirme fabrikasında zenginleştirilmek üzere ayrılır. Fabrikalık cevherler, cevher zenginleştirme fabrikasında tamamen fiziksel yöntemlerle zenginleştirilerek tenör oranı >%42'ye yükseltilir. Alınan bu zengin ürüne ise konsantre adı verilir.

h. Üretilen Cevherin Kullanım Alanları

Kromit ((Fe,Mg)Cr₂O₄) mineralinden elde edilen Krom cevherinin en önemli kullanım alanı Nikel ile beraber Çelik ürünlerdir. Kaplama şeklinde kullanıldığında Çelik'in korozyona karşı dayanıklılığını artırır, sertlik sağlar ve paslanmasını önler.

- Boya ve elektro kaplama sanayiinde kimyasal cevher olarak kullanılır (Cr₂O₃>%42)
- Krom yüksek ergime sıcaklığından dolayı (1857°C) döküm kalıpları ve fırın kaplama tuğlalarının üretiminde kullanılır.
- Krom madeni askeri alanda oldukça önemli bir maden olup, askeri malzemelerde ve silah sanayisinde yüksek oranda kullanılmaktadır.
- Banyo ve mutfak metalleri de krom madeninin yaygın kullanım alanlarından bir tanesidir. Belli başlı krom kimyasallarının varlığı; konserve kutulama, seramikleme, boyalar ve parlaticılar gibi birçok üretim alanı ve ürünlerinde kolaylık sağlamaktadır.
- Motor yapımında piston alaşımlarında, ayrıca otomotiv sanayiinde aşınmaya dayanıklı ve parlak görünümlü parçalarında yine Krom kullanılır.

Ürünler;

Krom Cevheri:

Metalik bir element olan Krom'un atom numarası 24, atom ağırlığı 51,996'dır. Yer kabuğunun doğal bileşenlerinden biri olan krom; metalurji, kimya ve refrakter sanayinin temel elementlerinden biridir.

Anadolu'da krom ilk kez 1848'de Bursa Harmancık ilçesi yakınlarında Lawrence Smith tarafından keşfedilmiştir.

Şirket'in bağlı ortaklığı, Bursa - Harmancık'ta bulunan ocaklarında yüksek tenör ve rasyolu, kaliteli, direkt ihraç edilebilir nitelikte ticari parça krom cevheri üretmektedir. Bununla birlikte yine Harmancık'ta bulunan modern krom konsantre tesisinde yüksek tenör ve rasyolu konsantre krom cevheri de üretmektedir.

Şirket'in faaliyet gösterdiği madencilik alanında ürettiği krom cevheri, dünyanın önde gelen ve tercih edilen krom cevherlerinden biridir. Özellikle paslanmaz çelik üretiminin bir alt basamağı olan ferrokrom üretiminde kullanılacak hammaddenin, tenör ve rasyolarının belirli bir düzeye çekilmesinde aktif rol oynamaktadır. Piyasada çok ucuza satılan ve Çin tarafından çok fazla tercih edilen Güney Afrika krom cevherinin tenör ve rasyoları düşüktür. Bu sebeple Şirket'in ürettiği krom cevherinden bir miktar kullanıp, rasyoları düşük diğer ülke cevherleri ile karıştırarak kullanacağı ferro krom tesislerinde nitelikli ürün elde edebilmeleri için hammaddenin tenör ve rasyolarını yükseltmesi gerekmektedir. Bu durum Çin'li ferrokrom tesislerinin Şirket'in ürettiği bu ürüne olan ihtiyacı doğurmaktadır.

"Ülkemiz Krom Cevherlerinin Metalurjik Kalitesinin Önemi Ülkemizde çıkartılan krom cevheri, yüksek kalitesinden dolayı FeCr üreticileri tarafından tercih edilmekte ve piyasalarda aranılmaktadır. Ryna's Notes ve Metal Bulletin gibi sektör yayınlarında Türk cevherinin fiyatı ayrı ve daha yüksek olarak belirtilmektedir.

Çin'de birçok firma daha rahat ve randımanlı üretim yapabilmek için diğer ülkelerden ithal ettikleri krom cevherinin içerisine Kazakistan ve Türk cevherlerinden belli oranlarda karıştırmaktadır.

- Krom cevherlerimiz, diğer cevherlere göre karbon ile daha kolay reaksiyona girmesi nedeni ile FeCr üretiminde, cüruftaki Cr2O3 şeklindeki Cr kaçağı daha az olmaktadır. Örneğin; FeCr üretiminde kromit cevherlerimiz kullanıldığında elde edilen cüruf % 3-4 Cr2O3 içermekte iken, diğer cevherlerin cürufunda ise % 14-16 Cr2O3 bulunmaktadır. Cürufta ki Cr2O3 miktarı, geri kazanım imkanı olmadığından, doğrudan atığa gönderilmektedir. Cürufta ki % 14-16 Cr2O3 kaçağını % 6-8 Cr2O3 seviyelerine indirmek, yalnızca kromit cevherinin peletlenip - sinterlenmesi ile mümkün olmaktadır.

Bu nedenle, Türk krom cevherleri ile yüksek metal kurtarma randımanı elde edilebilmektedir. Türk cevheri ile metal kurtarma randımanı diğer cevherlere göre daha fazla olmaktadır. Bu da maliyet açısından oldukça önem arz etmektedir. Güney Afrika, Hindistan ve Finlandiya'da bazı firmalar bu nedenle yatırım ve işletme maliyeti yüksek olan peletleme-sinterleme işlemini tercih etmektedir. Türkiye'de üretilen krom cevherinin çok büyük bir kısmı peletleme-sinterleme işlemine ihtiyaç duyulmadan, maden ocağından çıktığı haliyle FeCr üretiminde kullanılabilmektedir.”(*)

*Kaynak: <https://www.mta.gov.tr/v3.0/sayfalar/bilgi-merkezi/maden-serisi/img/krom.pdf>

Kurşun Cevheri (Konsantresi):

Kurşun kullanılmakta olan en eski metalik madenlerden biridir. Kurşun (Pb) atom numarası 82, atom kütlesi 207,19 olan mavi-gümüş rengi karışımı bir elementtir. Doğada nabit (doğal) olarak bulunabilen metaller arasında yer alır.

Kurşunun başlıca kullanım alanları arasında, akü imalatı, radyasyon yalıtımı, mühimmat üretimi, çeşitli alaşımlar ve benzin katkısı gösterilebilir.

Kurşun cevheri yer altından kazma, patlatma yöntemleri ile çıkarıldıktan sonra kırma ve öğütme aşamalarından geçirilerek flotasyon işlemi için hazır hale getirilir. Daha sonra ekstraktif metalurji yöntemleriyle işlenirler. Köpük flotasyonu prosesi, kurşunun, beraberinde bulunan kaya ve toprak parçalarından ayrılarak, Pb içeren bir konsantrede toplanmasını sağlar.

Şirket, 2012 yılında son teknoloji ve tam otomasyonlu makinalar ile donatarak üretime alınan Çanakkale – Yenice ilçesi Kalkım Beldesi'nde bulunan modern flotasyon tesisinde kurşun konsantresi üretmektedir. Çanakkale – Kalkım'da bulunan Şirket'e ait kurşun – çinko flatasyon tesisinde çevredeki maden şirketlerinin minimal üretimlerini işleyerek hem çevre madencilere hem de Şirket ekonomisine katkıda bulunmaktadır.

Maden üretim faaliyetleri sonucu elde edilen kurşun ve çinko konsantrelerinin, tamamı ihraç edilmekle beraber, sanayi ve endüstride çok geniş bir kullanım alanına sahiptir.

Kurşun, çok kolay bir şekilde işlenebilmesinin yanında, özellikle metal sanayinde önemli bir kullanım alanına sahiptir.

Başlıca kullanım alanları:

- En önemli kullanım alanı akü imalatı,
- İnşaat sektöründe ses yalıtımı,
- Nükleer enerji santrallerinde radyasyon yalıtımları,
- Yeraltı haberleşme kablolarının izolasyonu,
- Mühimmat yapımıdır.

Çinko Cevheri (Konsantresi):

Çinko (Zn) atom numarası 30, atom kütlesi 65,41 olan mavimsi açık gri renkte, kırılğan bir metal elementtir. Düşük kaynama sıcaklığı dikkat çekicidir. Bu değer özellikle pirometalurjik metal üretiminde çok belirleyicidir.

Çinko sülfür minerali, flotasyon tekniği kullanılarak zenginleştirilerek çinko konsantresi elde edilir. Şirket son teknoloji ve tam otomasyonlu makinalar ile donatarak üretime aldığı Çanakale – Yenice ilçesi Kalkım beldesinde bulunan modern flotasyon tesisinde çinko konsantresi de üretmektedir.

Çinko, diğer metaller ile birlikte kolay alaşım yapabilmesi ve kimyasal yönden aktif olabilmesi de mümkün olması nedeniyle, diğer belli başlı madenlerin göstermiş olduğu özelliklerdeki gibi çeliği sağlamlaştırmakta önemli bir yer tutmaktadır.

Çinko madeninin kullanım alanlarından bazıları şöyle sıralanabilir;

- Pres döküm sanayilerinde,
- Otomobil üretiminde var olan döküm işlerinde,
- Nitelikli gümüşleri gibi belirli lehimlerin alaşımlarında,
- Elektro pozitif madenler olarak,
- Levhaların kaplanmasında,
- Prinç, galvaniz, bakır, alüminyum, magnezyum gibi metallerle oluşturulan çeşitli alaşımlar birçok ürünün hammaddesidir.

Kurşun ve Çinko konsantre satışı, LME’de işlem gören emtialar olması nedeniyle satış yapıldıktan sonra belirli bir dönem içerisinde LME’de herhangi bir anda fiyatlanabilir. Ancak bu fiyat cevherlerin metal fiyatıdır. Bu fiyat üzerinden kurşun veya çinko tenöründen genel olarak izabe işlemi esnasında oluşacak kayıplar ve izabe tesisinin karı düşülür. Bu düşümden sonra cevherin fiyatı LME’de bağlanan fiyattan çıkan tenöre göre oran-orantı yapılarak hesaplanır. Bunun dışında kontrat yapılırken belirlenen piyasada TC (Treatment Charges) İzabe işlem masrafı olarak bilinen rakamlar düşülür. Buradan da anlaşılacağı üzere Şirket’in satış rakamları, dönemsel olarak üretilen cevherin kalitesi, üretim miktarı ve fiziksel özelliklerine göre farklılık göstermektedir.

Şirket’in net satışlarının ürün kategorilerinde ve faaliyet alanına göre kırılımı aşağıda gösterilmiş olup, 31.12.2022 tarihi itibarıyla krom cevheri %76 oranıyla en çok satışı yapılan ürün olmuştur.

Hasılat (TL)	31.12.2020	(%)	31.12.2021	(%)	31.12.2022	(%)
Krom	112.088.812	61,7	183.384.625	63,3	735.180.753	76,0
Çinko	10.259.849	5,6	37.008.702	12,8	76.506.337	7,9
Kurşun	9.694.118	5,3	16.010.930	5,5	59.506.157	6,2
Manyezit	485.717	0,3	522.516	0,2	296.610	0,0
Diğer *	49.195.433	27,1	52.682.642	18,2	95.553.393	9,9
Toplam Hasılat	181.723.929	100,0	289.609.415	100,0	967.043.250	100,0

*Rödovans gelirleri ve 2020 yılında maden ruhsat satışı gerçekleşmiştir. Kaynak: Şirket, Bağımsız Denetim Raporu

7.5. Sektör Bilgileri

Şirket madencilik sektöründe; krom, kurşun, çinko ve manyezit cevherlerinin üretimi, alım satımı ve pazarlaması konularında faaliyet göstermektedir.

Sektörün Tarihçesi

Anadolu'da madencilik binlerce yıl önce başlamış, M.Ö. 7.000 yıllarında saf bakır kullanılmıştır. Çeşitli maden yatakları işletilmiş, zenginleştirme tesisleri kurulmuş ve metal para basılmıştır. Madenciliğin, Anadolu'da gelişen medeniyetlere öncülük ettiği bilinmektedir. Anadolu madenciliği özellikle Romalılar devrinde çok gelişmiş; kurşun, bakır, demir, altın, gümüş, mermer üretim ve işlenmesinde büyük atılımlar yapılmıştır. Anıtsal mermer kentler bunun en önemli örneklerdir.

Osmanlı İmparatorluğu Döneminde, madencilik faaliyetleri daha çok silah ve barut ihtiyacının karşılanması ve para basmak amacıyla yapılmıştır. Osmanlı'nın son dönemlerinde, 1862 tarihli Paris Antlaşması ile Anadolu madenleri ülke sathında yabancı sermayeye açılmıştır. Fransa başta olmak üzere İngiltere, Almanya, İtalya ve Rusya, Anadolu madenlerini üretmek için önemli yatırımlar yapmışlar; önemli miktarda maden üretimi gerçekleştirmişlerdir. Bu dönemle ilgili madencilik faaliyetlerinin izlerine bugün ülkenin birçok yerinde rastlanmaktadır.

Cumhuriyet Dönemi madenciliğimiz ise 1923 İzmir İktisat Kongresi'ne dayanmaktadır. Liberal ekonominin benimsendiği bu dönemde, madencilikte önemli atılımlar yaşanmış; eğitim, finans, arama ve üretim konularında görevlendirilmek üzere sırasıyla Maadin ve Sanayi Mekteb-i Alisi, Sanayi Maadin Bankası, o günkü adlarıyla Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü ile Etibank kurulmuştur. ¹

¹ **Kaynak:** TBMM- Meclis Araştırması Komisyonu Raporu, Mayıs 2010

Dünya Madencilik Sektörü

Dünya maden rezervlerinde önemli payları olduğu gibi dünya maden üretiminde de rol oynayan ülkelerin başında ABD, Çin, Güney Afrika, Kanada, Avustralya ve Rusya gelmektedir. Bunun yanı sıra maden grubuna girmeyen petrol üretiminde Suudi Arabistan, Kuveyt, İran, Rusya ve Türk Cumhuriyetleri önemli rezervlere sahiptir. Dünya ticaretinde madencilik ürünleri arasında ihracat değerlerine göre ham petrol, demir dışı metaller ve endüstriyel mineraller önemli yere sahiptir. Dünya ticaret rakamları incelendiğinde çelik, bakır, kurşun ve kalay gibi geleneksel metallerin kullanımı düşerken, ileri seramik malzemeleri, plastik ve polimer kökenli malzemeler gibi yüksek teknoloji malzemelerinin kullanımının giderek arttığı görülmektedir. Sektör birçok endüstrinin ilk tedarikçisi konumunda olması sebebiyle küresel ekonominin temel taşlarından biridir.

Dünya üzerinde cevher üretimi 2020 yılında yaşanan pandemi sebebiyle sektöre uğramış ve birçok ülke kapanmaya veya madenlerde Covid-19 önlemlerini sıkılaştırmaya çalışmıştır. Bu durum global anlamda maden arzının azalmasına veya yeterli ölçüde yeni maden işletmesi açılmamasına neden olmuştur. Madencilik faaliyetlerinde, üretime tekrar başlamak, mevcut kapasite artışına karar vermek ve yeni bir maden işletmesini hayata geçirmek uzun zaman almaktadır. Bu uzun zaman farkı, 2021 yılı Temmuz ayından itibaren tüm emtialarda ve krom dahil tüm cevherlerde, talebin bir anda yükselmesiyle, arz açığına dönüşmüştür. Bu gelişmeyle, krom fiyatları CIF Çin teslim 380 USD civarına kadar yükselmiştir.

28 Ekim 2022 tarihi itibarıyla Çin limanlarındaki krom stokları 2.5 milyon ton civarındadır. Bu rakam 2021 yılı aynı döneminde 3.6 milyon ton civarındaydı. İlgili azalış, özellikle Mayıs-Haziran 2022 tarihinde, krom fiyatlarını 380 USD civarına kadar yükselmesine neden olmuştur. Temmuz ayından itibaren paslanmaz çelik fabrikaları, Çin’de yaşanan Covid-19 kapanmaları sebebiyle üretimi azaltma kararı almıştır. Bu durum paslanmaz çelik stoklarını 900.000 tondan, 660.000 ton civarına kadar çekmiştir ve buna bağlı olarak paslanmaz çelik fiyatları Çin iç piyasasında yukarı yönde hareket göstermiştir.

Paslanmaz çelik stoklarında mevcut azalış trendine bakıldığında, üretimin bu seviyede korunması halinde, stok 1 yıldan az bir süre yetecektir. Bu da talebi karşılamak için, paslanmaz çelik üretimini arttırmaları anlamına gelmektedir. Paslanmaz çelik üretiminde artış olduğu takdirde, bu durum daha fazla krom tüketiminin olmasını sağlayacaktır. Paslanmaz çelik fabrikalarının yeniden tam kapasite faaliyete geçmesi stokların 2.5 milyon tondan daha aşağıda bir seviyeye düşmesini sağlayacaktır. Bu da krom fiyatlarının 380 USD bandından daha yüksek bir seviyeye çıkma potansiyeline büyük etki yapabilir.

Ayrıca, arz tarafında majör oyuncu olan Güney Afrika’nın içinde bulunduğu enerji ve lojistik sıkıntıları halen devam etmektedir. Güney Afrika 2022 Ekim ayında yaklaşık 2 hafta süren liman işçilerinin grev eylemini yaşamıştır. Daha öncesinde, yine limanlarda her sene yaşanan sel felaketinden dolayı gemi ve konteyner yüklemelerinde uzun duruşlar olmuştur. Tren yollarında yaşanan vandalizm iç nakliye de önemli ölçüde etkilemektedir. Bu etkenler özellikle Çin’e krom tedarikinde büyük kayıplara sebep olmaktadır. Ayrıca, yıllardır devam eden elektrik kesintileri son dönemde çok yüksek seviyelere ulaşmış ve madencilik faaliyetlerinde negatif anlamda büyük etki yaratmıştır. Bu problemlerin tamamı maden şirketlerinin büyük zarar etmelerine, bu sebeple üretimlerini azaltmalarına veya yeni yatırım yapmalarına neden olmaktadır. Ekim 2022 itibarı ile krom fiyatlarında yükseliş eğilimi devam etmekte olup, bahsi geçen potansiyele ne kadar yakın olduğunun bir göstergesi olarak da algılanabilir.

Global anlamda halihazırda yaşanan enerji ve Çin’de yaşanan Covid sorunlarının atlatılması halinde, bu durum dünya ekonomilerinin ve büyüme rakamlarının tüm ülkeler için arttıracacağı, bununla birlikte sanayi mallarına olan talebi tetikleyeceği ve hammaddeye olan talebi de yukarıya çıkarıp, arz açığı oluşturacağı yönünde bir beklenti oluşturmaktadır.

Dünya genelinde tedarik zincirleri artan talepleri karşılamaya çalışırken madencilik sektörü daha da fazla ilgi odağı olmuş ve kendisini dünyanın ihtiyaç duyduğu materyalleri hızla tedarik etme zorunluluğuyla karşı karşıya bulmuştur. Sektör için yıllardır değişmeyen en büyük risk emtia fiyatları iken emtia fiyatları, risk radarının zirvesindeki yerini bu defa çevresel riskler ve düzenlemelere bırakmış durumdadır. KPMG’nin yayınladığı Küresel Madencilik Sektörüne Genel Bakış 2022 raporuna göre madencilik sektörüne yönelik en büyük riskler aşağıdaki şekilde sıralanmıştır:

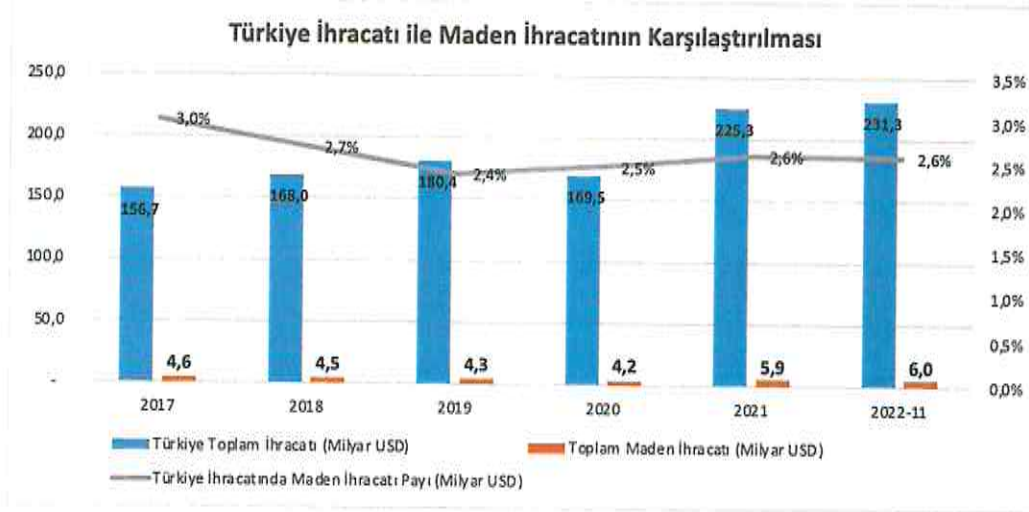
2022	Sıra	2021
Yeni düzenlemeler de dahil çevresel riskler	1	Emtia fiyat riski
Emtia fiyat riski	2	Pandemi
Toplum ilişkileri ve işletme için sosyal onay	3	Ekonomik gerileme/belirsizlik
Siyasi istikrarsızlık/millileştirme	4	Toplum ilişkileri ve işletme için sosyal onay
Küresel ticaret savaşı	5	Yeni düzenlemeler de dahil çevresel riskler
Rezervlere erişebilme ve rezervleri değiştirebilme	6	İzin süreci riski
İzin süreci riski	7	Siyasi istikrarsızlık
Tedarik zinciri riskleri	8	Likidite dahil sermayeye erişim
Yetenek krizi	9	Rezervlere erişebilme ve rezervleri değiştirebilme
Düzenleyici değişiklikler ve mevzuat uyum değişiklikleri/yükü	10	Düzenleyici değişiklikler ve mevzuat uyum değişiklikleri/yükü

Kaynak: KPMG - Küresel Madencilik Sektörüne Genel Bakış 2022

Türkiye Maden Sektörü Görünümü

Türkiye’de madenciliğin GSYH içerisindeki payı MTA verilerine göre yıllar içerisinde artmış ve 2021 yıl sonu itibariyle %1,33¹ olarak gerçekleşmiştir. Türkiye ihracatında madenciliğin payına bakıldığında ise maden ihracatının toplam ihracat içerisindeki payı 2021 yıl sonu itibariyle %2,61² olarak gerçekleşmiştir.

2022 Kasım ayı itibariyle yılında 231,3 milyar USD olarak gerçekleşen Türkiye toplam ihracatından %2,6 pay alan madencilik sektörü ihracatı, bir önceki yıla göre %1,7’lik artışla 6,0 milyar USD olarak gerçekleşmiştir.

Kaynak: İMMİB - İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri
 *Antrepo ve Serbest Bölgeler Farkı dahil edilmiş Genel İhracat değeridir.

2022 yılında Türkiye toplam 35,05 milyar ton ve 6,47 milyar USD tutarında doğal taş ve mineral ihraç etmiştir. Bu dönemde işlenmiş mermer 2,27 milyon ton ve 988,06 milyon USD ile 2022 yılında toplam maden ihracatımız içinde en fazla ihraç edilen ürün olurken blok mermer-traverten 3,56 milyon ton ve 642,93 milyon USD ile ikinci, Çinko Cevherleri 864,71 bin ton ve 547,25 milyon

USD ile üçüncü, Bakır Cevherleri 385,40 bin ton ve 494,42 milyon USD ile dördüncü, Ferro Krom 98 bin ton ve 367,34 milyon USD ile beşinci sırada yer almıştır.

¹ <https://www.mta.gov.tr/v3.0/bilgi-merkezi/maden-dis-ticaret>

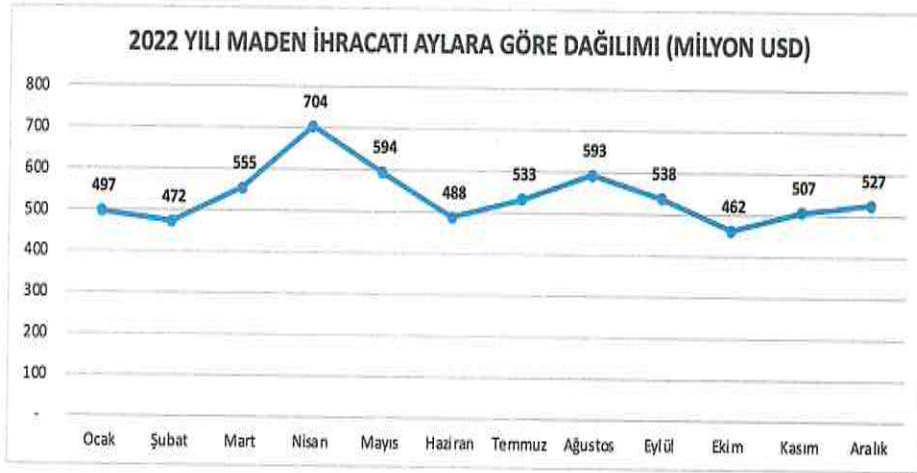
² <https://www.mta.gov.tr/v3.0/bilgi-merkezi/maden-dis-ticaret-payi>

Avrupa Birliği ülkeleri 2,21 milyar USD ile 2022 yılında maden ihracatının en fazla yapıldığı ülke grupları arasında ilk sırada yer alırken, bu ülkelere yönelik ihracatımızda 2021 yılının aynı dönemine göre değerinde %16,98 oranında bir artış gözlenmiştir. Çin Halk Cumhuriyeti, Hindistan, Güney Kore, Japonya, Endonezya gibi ülkelerin yer aldığı Diğer Asya ülkeleri 1,93 milyar USD ile ikinci (%9,6 azalış), Kuzey Amerika ülkeleri 674,45 milyon USD ile üçüncü (%14,07 artış), Yakın, Orta Doğu Asya 642,61 milyon USD ile (%31,03 artış) dördüncü, Diğer Avrupa ülkeleri 336,52 milyon USD ile (%17,68 artış) beşinci sırada yer almıştır.

2022 yılında maden ihracatının gerçekleştirildiği önemli ülkeler arasında, Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) 1,41 milyar USD ile ilk sırada yer alırken, bu ülkeye olan ihracatımızda bir önceki yılın aynı dönemine oranla %14,71 oranında azalış göstermiştir. Çin'i sırasıyla, 630,07 milyon USD ile ABD (%11,80 artış), 386,08 milyon USD ile Bulgaristan (%47,59 artış), 335,66 milyon USD ile İtalya (%56,19 artış), 274,53 milyon USD ile İspanya (%8,51 azalış) ve 239,31 milyon USD ile Belçika (%3,39 artış) takip etmiştir.

Kaynak: İMMİB - İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri

Kaynak: İMMİB - İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri

Ürün Bazında İhracat Rakamları

2022 yılının ilk 9 ayında Krom Cevherleri ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine göre miktarda %6 azalış ve değerinde %29 oranında artış göstererek 1.356.691 bin ton karşılığı 338,19 milyon USD olarak gerçekleşmiştir.

2022 yılında Kurşun Cevherleri ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine göre miktarda %17 ve değerinde %13 oranında azalış göstererek 130.555 bin ton karşılığı 195,68 milyon USD olarak gerçekleşmiştir.

2022 yılında Çinko Cevherleri ihracatı ise bir önceki yılın aynı dönemine göre miktarda %1 ve değerinde %17 oranında artış göstererek 864.710 bin ton karşılığı 547,25 milyon USD olarak gerçekleşmiştir.

	2022		2021		Değişim	
	Miktar (Ton)	Tutar Milyon (ABD Doları)	Miktar (Ton)	Tutar Milyon (ABD Doları)	Miktar (Ton)	Tutar Milyon (ABD Doları)
Çinko Cevherleri	864.710	547,25	854.324	467,29	1%	17%
Krom Cevherleri	1.356.691	338,19	1.446.041	261,16	-6%	29%
Kurşun Cevherleri	130.555	195,68	157.196	225,24	-17%	-13%

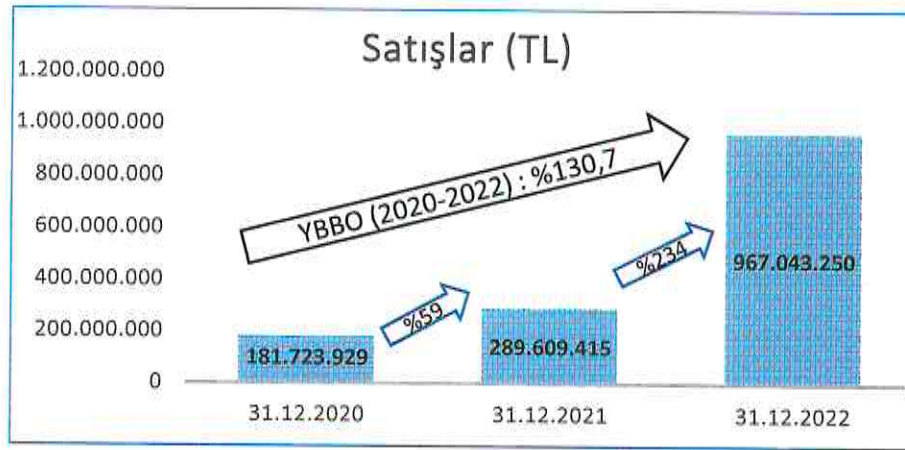
Kaynak: İMMİB - İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri

7.6. Finansal Bilgiler

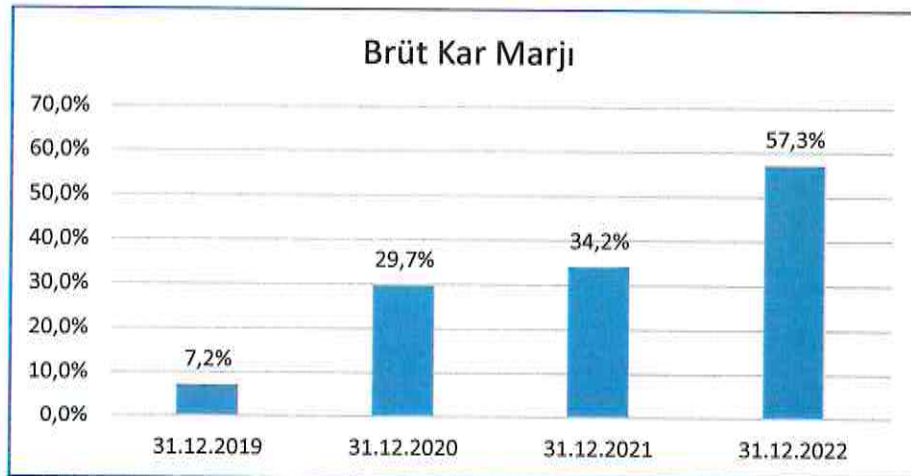
Şirket'in faaliyet gösterdiği madencilik alanında ürettiği krom cevheri, özellikle paslanmaz çelik üretiminin bir alt basamağı olan ferrokrom üretiminde kullanılacak hammaddenin, tenör ve rasyolarının belirli bir düzeye çekilmesinde aktif rol oynamaktadır. Bu durum Çin'li ferrokrom tesislerinin Şirket'in ürettiği bu ürüne olan ihtiyacı doğurmaktadır.

Şirket hasılatının tamamına yakınına ihracat gelirlerinden elde etmektedir. 2019, 2020 ve 2021 yılı Ağustos ayına kadar cevher satışlarının tamamı, ilişkili taraf olan CVK Mineral'e gerçekleştirilmiştir. 2021 yılı Ağustos ayından itibaren ise Şirket tüm satışlarını kendisi gerçekleştirmeye başlamasıyla birlikte özellikle yurt dışı satış hasılatı önemli ölçüde yükselmiştir.

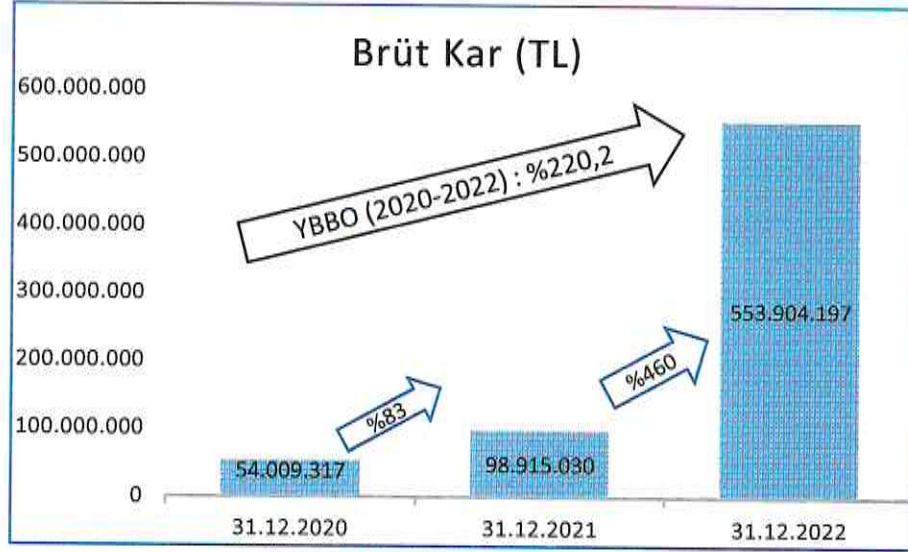
Şirket satışlarını 2020-2022 döneminde %130,7 YBBO ile büyütürken, 31.12.2022 tarihi itibarıyla sona eren dönemde satışlarını bir önceki yılın aynı dönemine oranla %234 oranında artırmıştır.

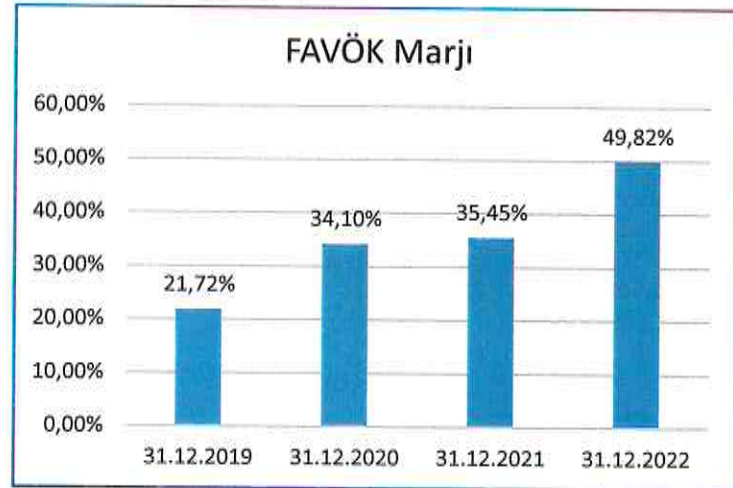
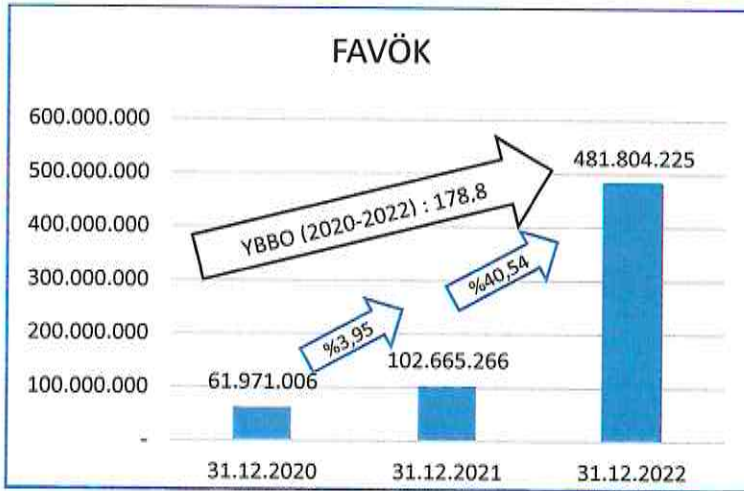
Son dönemde ihracatın katkısı ile hasılatta yaşanan artışlar ve yanı sıra hali hazırda faaliyetlerine devam eden madenlerin ilk kuruluşundaki gibi bir maliyetle karşılaşılma ve söz konusu madenlerin işletilmesi noktasında yeni ek maliyetlerin oluşmaması etkileriyle, satışların maliyeti aynı oranda yükselmemiş ve bu durum brüt karlığın önemli oranda artmasına neden olmuştur.

Aşağıdaki grafikte de gösterildiği üzere; Şirket 2020 – 2022 döneminde brüt karını %220,2 YBBO ile artmıştır. 31.12.2022 tarihi itibarıyla sona eren dönemde brüt karını bir önceki yılın aynı dönemine oranla %460 oranında artmıştır.

Aşağıdaki grafikte de gösterildiği üzere; Şirket 2020-2022 döneminde FAVÖK karlılığını %178,8 YBBO oranında artmıştır.

7.6.1. Bilanço

Şirketin 31.12.2020, 31.12.2021 ve 31.12.2022 tarihli finansal dönemlerine ait özel bağımsız denetimden geçmiş konsolide karşılaştırmalı bilanço değerleri aşağıda yer almaktadır.

TL	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022
Nakit ve Nakit Benzerleri	15.124.650	50.095.641	72.602.835
Finansal Yatırımlar	-	-	100.559
Ticari Alacaklar	9.798.502	26.986.189	130.977.086
<i>İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklar</i>	<i>2.488.643</i>	<i>2.631.009</i>	-
<i>İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklar</i>	<i>7.309.859</i>	<i>24.355.180</i>	<i>130.977.086</i>
Diğer Alacaklar	-	9.813.469	5.186.378
<i>İlişkili Taraflardan Diğer Alacaklar</i>	<i>-</i>	<i>2.626.422</i>	-
<i>İlişkili Olmayan Taraflardan Diğer Alacaklar</i>	<i>-</i>	<i>7.187.047</i>	<i>5.186.378</i>
Stoklar	11.051.411	87.072.828	70.884.394
Peşin Ödenmiş Giderler	5.971.586	12.205.933	41.889.170
Cari Dönem Vergisiyle İlgili Varlıklar	1.384	-	-
Diğer Dönen Varlıklar	7.323.806	12.110.302	8.520.592
DÖNEN VARLIKLAR	49.271.339	198.284.362	330.161.014
Ticari Alacaklar	-	-	-
Diğer Alacaklar	1.556.474	1.617.250	1.933.040
<i>İlişkili taraflardan diğer alacaklar</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar</i>	<i>1.556.474</i>	<i>1.617.250</i>	<i>1.933.040</i>
Maddi Duran Varlıklar	438.101.646	652.630.022	726.157.505
Kullanım Hakkı Varlıkları	373.077	981.295	534.185
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	1.628.676	1.665.774	1.926.326
Ertelenmiş Vergi Varlığı	2.665.255	8.626.933	9.667.666
Peşin Ödenmiş Giderler	10.078.279	38.915	1.652.000
DURAN VARLIKLAR	454.403.407	665.560.189	741.870.722
TOPLAM VARLIKLAR	503.674.746	863.844.551	1.072.031.736
KV Finansal Borç	567.741	4.525.679	57.750.195
Uzun Vadeli Borçlanmaların Kısa Vadeli Kısımları	10.962.784	18.752.751	33.229.818
Ticari Borçlar	18.849.359	26.468.469	58.676.273
<i>İlişkili Taraflara Ticari Borçlar</i>	<i>198.099</i>	<i>30.546</i>	<i>46.383</i>
<i>İlişkili Olmayan Taraflara Ticari Borçlar</i>	<i>18.651.260</i>	<i>26.437.923</i>	<i>58.629.890</i>
Diğer KV Borçlar	618.448	235.029.245	18.861.338
<i>İlişkili Taraflara Diğer Borçlar</i>	<i>533.301</i>	<i>229.868.727</i>	<i>13.130.085</i>
<i>İlişkili Olmayan Taraflara Diğer Borçlar</i>	<i>85.147</i>	<i>5.160.518</i>	<i>5.731.253</i>
Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlar	1.530.537	1.935.820	3.422.432
Ertelenmiş Gelirler	203.213.934	44.877.607	6.540.909
Dönem Karı Vergi Yükümlülüğü	1.885.178	7.381.359	21.591.127
Kısa Vadeli Karşılıklar	4.603.618	8.855.194	11.664.495
<i>Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar</i>	<i>601.632</i>	<i>929.035</i>	<i>1.469.464</i>
<i>Diğer kısa vadeli karşılıklar</i>	<i>4.001.986</i>	<i>7.926.159</i>	<i>10.195.031</i>
KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	242.231.599	347.826.124	211.736.587
UV Finansal Borç	15.883.952	9.575.108	18.669.896
Diğer Borçlar	-	4.061.971	744.577
<i>İlişkili Taraflara Diğer Borçlar</i>	<i>-</i>	<i>4.061.971</i>	<i>744.577</i>
<i>İlişkili Olmayan Taraflara Diğer Borçlar</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Ertelenmiş Gelirler	14.712	-	480.638
Uzun Vadeli Karşılıklar	4.957.386	8.165.603	17.238.942
<i>Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Karşılıklar</i>	<i>1.704.032</i>	<i>2.101.023</i>	<i>5.457.283</i>
<i>Diğer Uzun Vadeli Karşılıklar</i>	<i>3.253.354</i>	<i>6.064.580</i>	<i>11.781.659</i>
Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	38.518.401	86.028.378	113.143.015
UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	59.374.451	107.831.060	150.277.068
Ödenmiş Sermaye	35.000.000	35.000.000	35.000.000
Kâr veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler	107.638.816	262.284.932	273.042.281
<i>Yeniden Değerleme Ölçüm Kazanç/Kayıpları</i>	<i>107.638.816</i>	<i>262.284.932</i>	<i>273.042.281</i>
<i>Tanımlanmış Fayda Planları Yeniden Ölçüm Kazançları /Kayıpları</i>	<i>-95.705</i>	<i>-157.393</i>	<i>-283.023</i>
<i>Maddi Duran Varlıklar Yeniden Değerleme Artışları/Azalışları</i>	<i>107.734.521</i>	<i>262.442.325</i>	<i>273.325.304</i>
Ortak Kontrolde Tabi Teşebbüs ve İşletmeleri İçeren Birleşmelerin Etkisi	14.625.267	14.625.267	14.625.267
Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	-	1.127.426	2.130.273
Geçmiş Yıllar Karı/Zararı (-)	5.333.981	31.737.192	46.855.159
Net Dönem Karı/Zararı (-)	27.530.637	39.315.743	329.175.824
Kontrol Gücü Olmayan Paylar	11.939.995	24.096.807	9.189.277
ÖZKAYNAKLAR	202.068.696	408.187.867	710.018.081
TOPLAM KAYNAKLAR	503.674.746	863.844.551	1.072.031.736

Kaynak: Bağımsız Denetim Rapor

Bilanço Oran Analizleri

Likidite Oranları: Şirket'in likiditesi açısından dönen varlıkların ne oranda güvenli olduğunu gösteren oranlardır. İşletmenin likidite durumunu, vadesi gelen borçları ödeme gücünü, beklenmedik piyasa şartlarında ve ekonomik durumlarda işletmenin faaliyetlerini sürdürebilme yetisinin de göstergeleridir.

Likidite Oranları	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022
Cari Oran	0,20	0,57	1,56
Asit-Test Oranı	0,16	0,32	1,22

Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu

Mali Yapı Oranları: Şirket'in kaynak yapısını gösteren ve Şirket'in varlıklarının hangi kaynaklarla ne oranlarda karşılandığını gösteren oranlardır. Bu oranlar ile bir ölçüde Şirket'in uzun vadeli borçlarını ödeme gücü gibi mali yapı durumu analiz edilebilir.

Şirket'in likidite ve mali yapı oranları aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Borçluluk Analizi	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022
Kısa Vadeli Finansal Borçlar	11.530.525	23.278.430	90.980.013
Uzun Vadeli Finansal Borçlar	15.883.952	9.575.108	18.669.896
Nakit ve Nakit Benzerleri	15.124.650	50.095.641	72.602.835
Net Borç (Nakit)	12.289.827	(17.242.103)	36.946.515
Özkaynak	202.068.696	408.187.367	710.018.081
Net Borç/Özkaynak	0,06	-0,04	0,05

Mali Yapı Göstergeleri	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022
Kaldıraç Oranı	0,60	0,53	0,34
Özkaynaklar/Toplam Varlıklar	0,40	0,47	0,66
KV Yükümlülükler/Toplam Varlıklar	0,48	0,40	0,20
UV Yükümlülükler/Toplam Varlıklar	0,12	0,12	0,14
Ort. Alacak Vadesi (gün)	14	27	30
Ort. Borç Vadesi (gün)	60	50	38
Stok Çevrim Hızı (gün)	43	108	70
Nakit Çevrim Hızı (gün)	-3	86	62
İşletme Sermayesi	(192.960.260)	(149.541.762)	118.424.427

Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu, Şirket

2021 yılında pasif toplamının %40'ı kısa vadeli yükümlülüklerden, %13'si uzun vadeli yükümlülüklerden ve %47'si özkaynaklardan oluşmaktadır, 2022 yılında ise pasif toplamının %20'si kısa vadeli yükümlülüklerden, %14'ü uzun vadeli yükümlülüklerden ve %66'sı özkaynaklardan oluşmaktadır.

Dönen Varlıklar

Şirket'in dönen varlıkları nakit ve nakit benzerleri, finansal yatırımlar, ticari alacaklar, diğer alacaklar, stoklar, peşin ödenmiş giderler, cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar ve diğer dönen varlıklardan oluşmaktadır.

Dönen varlıklar toplamı özellikle 2021 ve 2022 yıllarında Şirket'in artan ticari faaliyetlerinin etkisiyle 31.12.2022 tarihinde 330.161.014 TL büyüklüğe ulaşmıştır. (TL, 31.12.2020: 49.271.339 TL, 31.12.2021: 198.284.362 TL) Dönen varlıklardaki artışın temelinde; Şirket'in ilişkili olmayan taraflardan ticari alacaklarındaki artış etkili olmuştur.

Nakit ve nakit benzeri, 31.12.2022 tarihi itibarıyla bir önceki yılın sonuna göre %45 oranında artış ile 72.602.835 TL olarak gerçekleşmiştir. (31.12.2020: 15.124.650 TL, 31.12.2021: 50.095.641 TL). Banka vadesiz mevduatlarının bir kısmını döviz mevduatları teşkil etmektedir. Ayrıca 31.12.2022 tarihi itibarı ile 37.784.281 TL vadeli mevduatı bulunmaktadır.

Finansal yatırımlar, 31.12.2022 tarihinde finansal varlık değer artışından kaynaklı 100.559 TL olarak gerçekleşmiştir.

Ticari alacaklar, 2020 yılında 9.798.502 TL iken, 2021 yılında bir önceki yıla göre % 175 oranında artış ile 26.986.189 TL olarak gerçekleşmiştir. Özellikle 2021 2022 yıllarındamaden üretiminin daha verimli hale gelmesi ve özellikle ihracata yönelik satışların hacmindeki artış bu yükselişi sağlamıştır. Artan işlem hacmi etkisiyle birlikte, müşterilerine ortalama 30 gün vadeli olarak gerçekleştirilen satışların vadesinin uzaması da etkenlerden biri olmuştur. 2021 yılı itibarıyla bu alacakların %90'ı ve 2022 yılında ise tamamı ilişkili olmayan taraflardan ticari alacaklardan oluşmaktadır.

Diğer alacaklar, 31.12.2022 tarihinde 5.186.378 TL olup bu tutar Şirket'in ihracattan kaynaklanan KDV iade alacaklarından ibarettir. (31.12.2020: - TL, 31.12.2021: 9.813.469 TL).

Stoklar, 2021 yılında dönen varlıkların %43,9'unu oluşturan stoklar 87.072.828 TL olarak gerçekleşmiştir. Bir önceki yıla göre stoklarda %688 artış yaşanmıştır. 2020 yılında 11.051.411 TL iken, bir önceki yıla göre %42 oranında azalış göstermiştir. 31.12.2022 tarihi itibarıyla stokların dönen varlıklardaki oranı %21,5'i olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılında yaşanan stoklardaki artış Covid-19 salgını neticesinde tüm sektörlerde olduğu gibi madencilik sektöründe de daralma yaşanması ve özellikle Şirket'in en önemli ihracat kalemi olan krom cevherinin ana alıcısı konumundaki Çin'in olağanüstü pandemi koşulları nedeniyle kapanmasıyla sektöre uğramasından kaynaklanmıştır. 2022 yıllarında ise pandemi koşullarının gevşemesi ve sona ermesiyle birlikte stoklar 2022 yıl sonu döneminde, önceki yıla göre %19 oranında azalmıştır.

Peşin ödenmiş giderler, Şirket'in 2020, 2021 ve 2022 yıllarına ait peşin ödenmiş giderleri sırasıyla, 5.971.586 TL, 12.205.933 TL ve 41.889.170 TL'dir. Şirket'in artan ticari faaliyetleri sonucunda verilen sipariş avanslarından kaynaklanmaktadır.

Diğer dönen varlıklar, devreden KDV tutarları toplamı olup 31.12.2022 tarihi itibarıyla 8.520.592 TL'dir (31.12.2020: 7.323.806 TL, 31.12.2021: 12.110.302 TL).

Duran Varlıklar

Şirket'in duran varlıkları 2020 yılında 454.403.407 TL'dir. 2021 yılında 2020 yılına oranla %46 artış ile 665.560.189 TL yükselmiştir. 2022 yıl sonunda ise bir önceki yıl sonuna göre artış oranı %11 olup, 741.870.722 TL'dir. Söz konusu dönemlerdeki artışların en büyük nedeni maddi duran varlıkları için yapılan yeniden değerlendirme ölçüm kazançlarıdır.

Maddi duran varlıklar, 2022 yıl sonu itibarıyla toplam varlıkların %98'inin etekabül etmektedir. 31 Aralık 2020'de 438.101.646 TL'dir. 31 Aralık 2021 tarihinde ise, duran varlıklar bir önceki yıla göre %49 artış ile 652.630.022 TL'ye çıkmıştır. Bu yükselişin ana nedeni ise Şirket'in aktifinde

kayıtlı gayrimenkullerin arazi arsa ve binaların yeniden değerlendirilerek finansal tablolarda gerçeğe uygun değeri ile gösterilmiş olmasıdır.

Kullanım hakkı varlıkları, Şirket'in faaliyetlerinde kullanmak üzere kiralamış olduğu taşıtlardan kaynaklanmakta olup, 31 Aralık 2020'de 373.077 TL iken, 31 Aralık 2021 tarihinde bir önceki yıla göre %163 artış ile 981.295 TL'ye çıkmıştır. 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla bu tutar bir önceki yıl sonuna oranla %46 azalarak 534.185 TL olmuştur.

Maddi olmayan duran varlıklar, izahname yer alması gereken finansal tablo dönemleri itibarıyla önemli bir değişim göstermemiş, 31 Aralık 2020'de 1.628.676 TL iken, 31 Aralık 2021 tarihinde 1.665.774 TL'ye yükselmiş ve 31 Aralık 2022 tarihinde 1.926.326 TL olarak gerçekleşmiştir.

Ertelenmiş vergi varlıkları, ertelenmiş vergi aktifi ve yükümlülüğü TMS'ye göre hazırlanan finansal tablolar ile Şirket'in yasal kayıtları arasındaki geçici farklardan oluşmaktadır. Bu farklar TMS ve vergi amaçlı hazırlanan tablolarda gelir ve giderlerin değişik raporlama dönemlerinde vergilendirilmesinden kaynaklanmaktadır. 31 Aralık 2020'de 2.665.255 TL iken 31 Aralık 2021 tarihinde 8.626.933 TL ve 31 Aralık 2022 tarihinde 9.667.666 TL olarak gerçekleşmiştir.

KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER

Şirket'in kısa vadeli yükümlülükleri esas olarak kısa vadeli borçlar, uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları, ticari borçlar, diğer kısa vadeli borçlar, ertelenmiş gelirler, dönem karı vergi yükümlülüğü, kısa vadeli karşılıklardan oluşmaktadır.

2020 yılında kısa vadeli yükümlülükler toplamı bir önceki yıla oranla %10 azalış ile 242.231.599 TL'ye gerilemiştir. 2021 yılında ise bir önceki yıla oranla %44 artışla 347.826.124 TL'ye yükselmiştir. Söz konusu artışın en önemli sebebi finansal borçlardaki artış olup, yanı sıra ticari ve diğer borçların artışları da etkili olmuştur. 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla ise artış oranı bir önceki yıla göre; %39 azalarak 211.736.587 TL'ye gerilemiştir. Bu dönemde bir önceki yıl sonuna oranla finansal borçlarda (%1176) ve ticari borçlarda (%122) artış yaşanmış olmakla birlikte, düşüşün ana nedeni ilişkili taraflara diğer borçların 229.640.910 TL tutarında azalmış olmasıdır. 31 Aralık 2021 tarihinde sona eren hesap döneminde, satışlarının %41'ini, ilişkili tarafı konumunda bulunan CVK Mineral Madencilik Nakliyecilik İnşaat Taahhüt ve Sanayi Ticaret Anonim Şirketi'ne yapmıştır. Şirket yönetimi, 2021 yılı ağustos ayından itibaren, ilişkili tarafına olan satışları azaltmış, 2022 yılı içerisinde ise ilişkili tarafına satışları durdurmuştur.

Kısa vadeli finansal borç

Şirket'in artan ana faaliyetlerine bağlı olarak toplam kısa vadeli borçlanmalar izahnamede yer alması gereken finansal tablo dönemleri boyunca yükselerek 31.12.2022 tarihinde 90.980.013 TL'ye ulaşmıştır. (31.12.2020: 11.530.525 TL, 31.12.2021: 23.278.430 TL) Bu dönemdeki kısa vadeli borçlanmaların %63,4'ü olan 57.750.195 TL'si kısa vadeli banka kredilerinden oluşmaktadır. (31.12.2020: %4,9, 31.12.2021 : %19,4).

Ayrıca yine bu dönemdeki kısa vadeli finansal borçlanmaların %19,8'i olan 18.009.481 TL'si kısa vadeli finansal kiralama borçlarından oluşmaktadır. (31.12.2020: 10.709.026 TL, 31.12.2021: 18.311.196 TL) Finansal kiralama, makine ve taşıt alımları ile ilgilidir. Söz konusu varlıkları, kira sözleşmesinin sonunda düşük bir değer üzerinden satın alma opsiyonu bulunmaktadır. Finansal

kiralamaya ilişkin yükümlülükleri, kiralayanın, kiralanan varlık üzerindeki mülkiyet hakkı vasıtasıyla güvence altına alınmıştır.

Uzun vadeli kredilerin kısa vadeli kısımları

Yine bu dönemde uzun vadeli kredilerin kısa vadeli kısımları 15.178.080 TL olup toplam kısa vadeli finansal borçların %16,6'sına tekabül etmektedir. 2020 ve 2021 yılında uzun vadeli kredilerin kısa vadeli kısımları bulunmamaktadır. 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla TL ve EURO cinsinden finansal borçların ortalama etkin faiz oranları sırasıyla %20,81 ve %5,72'dir. (31 Aralık 2020: TL: %9,50, EURO: 4,74 - 31 Aralık 2021: TL: 25.00, EURO: %5.52).

Ticari borçlar

Şirket'in artan ticari faaliyetlerine bağlı olarak 31.12.2022 tarihinde bir önceki yıl sonuna oranla %122 artış gösterirken, 58.676.273 TL olarak gerçekleşmiştir. Bu tutarın %99,9'u ana faaliyet konusu kapsamında ilişkili olmayan taraflara olan ticari borçlardır. (31.12.2020: 18.849.359 TL, 31.12.2021: 26.468.469 TL).

Diğer kısa vadeli borçlar

Şirket'in kısa vadeli borçları 2020 yılında 618.448 TL iken, 2021 yılında da 235.029.245 TL'ye düşmüştür. 31 Aralık 2021 tarihinde sona eren hesap döneminde, diğer ticari borçların %97,8'ini, ilişkili tarafı konumunda bulunan CVK Mineral'e olan borçlarıdır. Şirket yönetimi, 2021 yılı Ağustos ayından itibaren ilişkili tarafı ile olan ticaretini azaltmış, 2022 yılı sonunda ise ilişkili taraf ile yapılan ticaretini durdurmuş ve hesap bakiyelerini kapatmıştır.

Ertelenmiş gelirler

Alınan sipariş avansları ve gelecek aylara ait gelirler toplamı olup, 31.12.2022 tarihi itibarıyla 6.540.909 TL'dir (31.12.2020: 203.213.934 TL, 31.12.2021: 44.877.607 TL). Alınan sipariş avanslarının 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla 175.000 TL'si ilişkili taraflardan alınan avanslardan oluşmaktadır. (TL, 31 Aralık 2020: 202.941.956 TL ve 31 Aralık 2021: 175.000 TL)

Dönem karı vergi yükümlülüğü

Grup'un ertelenmiş vergi aktif ve yükümlülüğü TMS'ye göre hazırlanan finansal tablolar ile Grup'un yasal kayıtları arasındaki geçici farklardan oluşmaktadır. Bu farklar TMS ve vergi amaçlı hazırlanan tablolarda gelir ve giderlerin değişik raporlama dönemlerinde vergilendirilmesinden kaynaklanmaktadır.

22 Nisan 2021 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5520 sayılı "Kurumlar Vergisi Kanunu" kapsamında 01 Temmuz 2021 tarihinden itibaren 2021 yılı kurum kazançları %25, 2022 yılı kurum kazançları ise %23 oranıyla vergilendirilecektir. Söz konusu kanunlar kapsamında, 31 Aralık 2021 tarihli konsolide finansal tablolarda ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükleri, geçici farkların 2021 yılında vergi etkisi oluşturacak kısmı için %25 vergi oranı ile, geçici farkların 2022 yılında vergi etkisi oluşturacak kısmı için ise %23 oranı ile hesaplanmıştır. Uzun vadede etkisini göstereceğine inanılan ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükleri ise %20 vergi oranı kullanılarak hesaplanmıştır. Şirket'in 2020 yılında vergi karı yükümlülüğü 1.885.178 TL'ye, 2021 yılında 7.381.359 TL'ye ve 2022 yılında ise 21.591.127 TL'ye yükselmiştir.

Kısa vadeli karşılıklar

Şirket'in 2020 yılı kısa vadeli karşılıkları 4.603.618 TL olup, bu yükselişin sebebi maden devlet hakkı karşılıkları ile diğer gider karşılıklarının artışıdır. 2021 yılında bu tutar yine aynı kalemlerdeki artışın etkisiyle 8.855.194 TL'ye yükselmiş ve 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla da 11.644.495 TL olarak gerçekleşmiştir.

Uzun Vadeli Yükümlülükler

Şirket'in uzun vadeli yükümlülükleri uzun vadeli finansal borçlar, diğer borçlar, ertelenmiş gelirler, uzun vadeli karşılıklar ve ertelenmiş vergi yükümlülüklerinden oluşmaktadır.

Uzun vadeli finansal borç

Şirket'in artan ana faaliyetlerine bağlı olarak uzun vadeli borçlanmalar izahnamede yer alması gereken finansal tablo dönemleri boyunca yükselerek 31.12.2022 tarihinde 18.669.896 TL'ye ulaşmıştır. (31.12.2020: 15.883.952 TL, 31.12.2021: 9.575.108 TL) Bu dönemdeki uzun vadeli borçlanmaların %70,5'ini olan 13.156.942 TL'si banka kredilerinden oluşmaktadır. (31.12.2020: - , 31.12.2021 :-).

Ayrıca yine bu dönemdeki uzun vadeli finansal borçlanmaların %29,4'ü olan 5.496.670 TL'si uzun vadeli finansal kiralama borçlarından oluşmaktadır. (31.12.2020: 15.751.202 TL, 31.12.2021: 9.516.567 TL) Finansal kiralamalar, makine ve taşıt alımları ile ilgilidir. Söz konusu varlıkları, kira sözleşmesinin sonunda düşük bir değer üzerinden satın alma opsiyonu bulunmaktadır. Finansal kiralamaya ilişkin yükümlülükleri, kiralayanın, kiralanan varlık üzerindeki mülkiyet hakkı vasıtasıyla güvence altına alınmıştır.

Uzun vadeli karşılıklar

Çalışanlara sağlanan faydalar ve diğer uzun vadeli yükümlülüklerden oluşmakta olup, 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla 17.238.942 TL'dir. Şirket çalışanları için ayrılan kıdem ve izin tazminatları tutarlarıdır. (31.12.2020: 4.957.386 TL, 31.12.2021: 8.165.603 TL)

Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü

Şirket'in maddi duran varlıkları yeniden değerlendirme farkı ile maddi ve maddi olmayan duran varlıklarının amortisman farklarından oluşmaktadır. 2020 yılında 38.518.401 TL olan bu tutar, ve 2021 yılında da bir önceki yıla oranla %123 artışla 86.028.378 TL'ye yükselmiştir. 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla da bu tutar 113.143.015 TL olarak gerçekleşmiştir.

Özkaynaklar

Şirket'e ait arazi arsa ve binaların 2020 yılında yeniden değerlendirilmesi nedeniyle ortaya çıkan ölçüm kazançları sonucu özkaynaklar 2020 yılında 202.068.696 TL olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılında ise bir önceki yıla göre %102 artış ile 408.187.367 TL'ye ulaşmıştır. Bu artışın en önemli nedeni 2021 yılında Şirket'e ait arazi arsa ve binaların yeniden değerlendirilmesiyle ortaya çıkan ölçüm kazançlarıdır. 31 Aralık 2022 itibarıyla Şirket'in özkaynakları 2021 sonuna göre %74 oranında artarak 710.018.081 TL'ye ulaşmıştır. Bu artışın en önemli nedeni Şirket'in geçmiş dönem karları ile dönem karının yükselişidir.

7.6.2. Gelir Tablosu

Şirket'in 31.12.2020, 31.12.2021 ve 31.12.2022 tarihli finansal dönemlerine ilişkin faaliyet sonuçlarını gösterir tablolar aşağıda yer almaktadır;

TL	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022
Hasılat	181.723.929	289.609.415	967.043.250
Yurtiçi Satışlar	194.383.651	174.165.791	95.850.003
Yurtdışı Satışlar	-	118.333.581	871.226.207
Brüt Satışlar	194.383.651	292.499.372	967.076.210
Satıştan İadeler (-)	(12.659.722)	(2.889.957)	(32.960)
Satış İskontoları (-)	-	-	-
Diğer İndirimler (-)	-	-	-
Net Satışlar	181.723.929	289.609.415	967.043.250
Satışların Maliyeti (-)	(127.714.612)	(190.694.385)	(413.139.053)
Brüt Kâr/(Zarar)	54.009.317	98.915.030	553.904.197
Genel Yönetim Giderleri (-)	(2.072.250)	(4.435.754)	(9.819.072)
Pazarlama Satış ve Dağıtım Giderleri (-)	(417.769)	(26.199.377)	(111.700.629)
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler	2.948.826	22.656.772	34.586.486
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler (-)	(6.180.430)	(23.991.543)	(46.550.838)
Esas Faaliyet Kârı/(Zararı)	48.287.694	66.945.128	420.420.144
Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler	2.614.882	4.047.239	6.404.422
Yatırım Faaliyetlerinden Giderler	(3.735.555)	(14.503.491)	(1.791.455)
Finansman Gideri Öncesi Faaliyet Kârı/(Zararı)	47.167.021	56.488.876	425.033.111
Finansman Gelirleri	2.205.137	15.977.461	17.902.760
Finansman Giderleri (-)	(10.994.693)	(17.719.329)	(21.884.844)
Vergi Öncesi Kârı/(Zararı)	38.377.465	54.747.008	421.051.027
Vergi Gelir/(Gideri)	(10.677.117)	(12.838.557)	(89.310.390)
Dönem Net Kârı/(Zararı)	27.700.348	41.908.451	331.740.637

Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu, Şirket

Şirket'in, hasılatı 2020 yılında 181.723.929 TL olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılında ise hasılatı 2020 yılına göre %59 artarak 289.609.415 TL olmuştur. 31.12.2022 tarihinde ise satışlar bir önceki yılın aynı dönemine göre %231 oranında artarak 967.043.250 TL'ye ulaşmıştır. Bu yükselişin sebebi Şirket'in maden üretimindeki verimlilik artışının hasılatına yansımaları ve 2022 yılında pandemi etkisinin de ortadan kalkması ile ihracatındaki artıştır.

HASILAT	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022
Yurtiçi Satışlar	194.383.651	174.165.791	95.850.003
Yurtdışı Satışlar	-	118.333.581	871.226.207
Brüt Satışlar	194.383.651	292.499.372	967.076.210
Yurtiçi/Brüt	100%	60%	10%
Yurtdışı/Brüt	-	40%	90%
Satıştan İadeler/İskontolar	(12.659.722)	(2.889.957)	(32.960)
İskonto/Brüt Satış	-6,5%	-1,0%	0,0%
Net Satışlar	181.723.929	289.609.415	967.043.250

Şirket cevher satışlarının tamamını 2019, 2020 ve 2021 yılı Ağustos ayına kadar ilişkili taraf olan CVK Mineral'e gerçekleştirmiştir. Şirket'in 2021 yılı Ağustos ayından itibaren ise tüm satışlarını, ihracat da dahil olmak üzere kendisi gerçekleştirmesiyle birlikte yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere hasılatı önemli ölçüde yükselmiştir. Bu durum sonucu brüt kar ve faaliyet kar marjları ve dolayısıyla FAVÖK marjı da yükselmiştir.

Operasyonel Veriler	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022
Brüt Kar Marjı	29,7%	34,2%	57,3%
Faaliyet Kar Marjı	30,0%	31,4%	44,7%
FAVÖK Marjı *	34,1%	35,5%	49,8%
Esas Faaliyet Kar Marjı	34,1%	35,4%	49,8%
Net Kar Marjı	15,2%	14,5%	34,3%

* FAVÖK: Faiz, Amortisman ve Vergi Öncesi Kar

Genel yönetim giderlerinin dağılımı aşağıdaki gibidir.

Genel Yönetim Giderleri	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022
Personel giderleri	1.216.510	2.985.514	6.777.284
Hasılat Oranı	0,67%	1,03%	0,70%
Danışmanlık hizmeti giderleri	371.964	703.372	1.337.558
Hasılat Oranı	0,20%	0,24%	0,14%
Amortisman ve itfa payları	72.464	167.009	115.084
Hasılat Oranı	0,04%	0,06%	0,01%
Haberleşme giderleri	89.489	132.754	54.774
Hasılat Oranı	0,05%	0,05%	0,01%
Noter giderleri	61.377	75.673	49.085
Hasılat Oranı	0,03%	0,03%	0,01%
Seyahat giderleri	79.663	67.274	89.631
Hasılat Oranı	0,04%	0,02%	0,01%
Araç giderleri	28.977	58.237	151.046
Hasılat Oranı	0,02%	0,02%	0,02%
Ofis giderleri	52.566	45.742	315.509
Hasılat Oranı	0,03%	0,02%	0,03%
Vergi, resim ve harçlar	59.646	15.559	39.126
Hasılat Oranı	0,03%	0,01%	0,00%
Üyelik giderleri	3.356	13.622	243.837
Hasılat Oranı	0,00%	0,00%	0,03%
Diğer giderler	36.238	170.998	646.138
Hasılat Oranı	0,02%	0,06%	0,07%
Genel Yönetim Giderleri (-)	(2.072.250)	(4.435.754)	(9.819.072)
Hasılat Oranı	-1,14%	-1,53%	-1,02%

Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu, Şirket

Şirket'in genel yönetim giderleri; personel giderleri, danışmanlık giderleri, ofis ve üyelik giderleri gibi genel işletme giderlerinden oluşmaktadır. 31 Aralık 2020 tarihinde 2.072.250 TL olarak gerçekleşmiştir. 31 Aralık 2021 tarihinde bir önceki yıla göre yine özellikle personel giderlerindeki artışın etkisiyle %114 oranında artan genel yönetim giderleri, 4.435.754 TL olarak gerçekleşmiştir. 31 Aralık 2022 tarihinde enflasyondaki artışın etkisiyle bir önceki yıl sonuna oranla %121 artan genel yönetim giderleri, 9.819.072 TL olarak gerçekleşmiştir.

Pazarlama Satış ve Dağıtım giderlerinin dağılımı aşağıdaki gibidir.

Pazarlama Satış ve Dağıtım Giderleri	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022
Nakliye giderleri	-	25.359.173	110.038.026
Hasılat Oranı	0,00%	8,76%	11,38%
Personel giderleri	126.158	82.767	191.192
Hasılat Oranı	0,07%	0,03%	0,02%
Gümrük giderleri	-	56.769	-
Hasılat Oranı	0,00%	0,02%	-
Gözetim ve analiz giderleri	57.795	24.875	735.822
Hasılat Oranı	0,03%	0,01%	0,08%
Vergi, resim ve harçlar	14.167	17.668	-
Hasılat Oranı	0,01%	0,01%	0,00%
Seyahat giderleri	18.985	4.357	477
Hasılat Oranı	0,01%	0,00%	0,00%
Amortisman ve itfa payları	1.707	654	3.034
Hasılat Oranı	0,00%	0,00%	0,00%
Danışmanlık giderleri	124.430	-	441.520

Hasılat Oranı	0,07%	-	0,05%
Birlik ve üyelik giderleri	20.418	-	-
Hasılat Oranı	0,01%	-	-
Bakım onarım giderleri	27.452	-	-
Hasılat Oranı	0,02%	-	-
Diğer giderler	26.657	653.114	290.558
Hasılat Oranı	0,01%	0,23%	0,03%
Pazarlama Satış ve Dağıtım Giderleri (-)	(417.769)	(26.199.377)	(111.700.629)
Hasılat Oranı	-0,23%	-9,05%	-11,55%

Şirket cevher satışlarının tamamını 2019, 2020 ve 2021 yılı Ağustos ayına kadar ilişkili taraf olan CVK Mineral'e gerçekleştirmiştir. 2021 yılı Ağustos ayından itibaren ise tüm satışlarını, ihracat da dahil olmak üzere kendisi üzerinden gerçekleştirmeye başlaması sonucu 2021 yılı ve 2022 yılının sonunda navlun ve gümrükleme giderlerinde artış meydana gelmiştir.

Esas Faaliyetlerden Diğer Gelir/Giderler

Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022
Ticari faaliyetlerden kur farkı gelirleri	1.303.375	20.927.143	23.315.159
Reeskont geliri	1.393.976	1.435.030	5.894.699
Konusu kalmayan karşılıklar	-	-	3.384.202
Sigorta gelirleri	-	-	914.932
Diğer gelirler	251.475	294.599	1.077.494
TOPLAM	2.948.826	22.656.772	34.586.486

Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu, Şirket

Şirket'in esas faaliyetlerinden diğer gelirlerinin büyük kısmını faaliyetlerden kaynaklanan kur farkı gelirleri oluşturmaktadır. 2021 yılı Ağustos ayından itibaren ise tüm satışlarını, ihracat da dahil olmak üzere kendisi üzerinden gerçekleştirmeye başlamış olması nedeniyle artan ihracat gelirleri etkili olmuştur. Kur farkı geliri, banka mevduat faizi gelirlerinden ve ihracat gelirlerinden oluşmaktadır.

Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler (-)	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022
Ticari faaliyetlerden kur farkı giderleri	1.185.451	15.132.858	20.841.765
Stok değer düşüklüğü karşılık giderleri	940.632	2.875.961	-
Çalışmayan kısım giderleri	2.333.627	2.584.461	17.440.834
Çalışmayan kısım amortisman ve itfa payları	890.225	430.648	1.108.646
Reeskont giderleri	585.162	1.330.988	3.681.637
Şüpheli alacak karşılığı giderleri	-	198.123	1.235.510
Dava karşılığı giderleri	19.200	104.735	990.100
Stok değer düşüklüğü karşılık giderleri (Not 12)	-	-	337.737
Diğer giderler	226.133	1.333.769	914.609
TOPLAM	-6.180.430	-23.991.543	-46.550.838

Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu

Şirket'in esas faaliyetlerinden diğer giderlerinin büyük kısmını yatırım faaliyetlerden kaynaklanan kur farkı giderleri oluşturmaktadır.

Finansman Gelirleri	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022
Kur farkı gelirleri	2.205.137	15.829.839	16.913.585
Faiz gelirleri	-	147.622	989.175
TOPLAM	2.205.137	15.977.461	17.902.760
Hasılat Oranı	1,2%	5,5%	1,9%
Finansman Giderleri (-)	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022
Kur farkı giderleri	9.277.055	16.055.080	10.605.780
Kredi ve leasing faiz giderleri	1.637.907	1.249.092	10.311.343
Diğer finansman giderleri	79.731	415.157	967.721
TOPLAM	(10.994.693)	(17.719.329)	(21.884.844)
Hasılat Oranı	-6,1%	-6,1%	-2,3%
Kredilere Oranı (Implied Interest Rate)	-41,9%	-61,2%	-31,9%

Kaynak: Bağımsız Denetim Raporu,